

O‘ZBEKISTONDA TA’LIM SOHASIDAGI XALQARO HAMKORLIK: HOLATI, YO‘NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI

Termiz davlat pedagogika instituti
1-bosqich magistranti

Jo‘rayeva Dildora Sherali qizi

Termiz davlat pedagogika instituti

Tarix fakulteti o‘qituvchisi PhD

Boboyeva Sitora Ro‘zimahmatovna

Annotatsiya

Mazkur maqolada o‘zbekiston respublikasida ta‘lim sohasida olib borilayotgan xalqaro hamkorlik siyosati, uning huquqiy asoslari, asosiy yo‘nalishlari va amaliy natijalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Xalqaro tashkilotlar, xorijiy davlatlar va yetakchi oliy ta‘lim muassasalari bilan hamkorlik mexanizmlari, qo‘shma ta‘lim dasturlari, akademik almashinuvlar hamda ta‘lim sifatini oshirishga qaratilgan loyihalar yoritiladi. Shuningdek, xalqaro hamkorlikning ta‘lim tizimini modernizatsiya qilishdagi o‘rni va kelgusidagi rivojlanish istiqbollari asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar

Xalqaro hamkorlik, ta‘lim tizimi, akademik almashinuv, qo‘shma dasturlar, ta‘lim sifati, globallashuv, innovatsiya, integratsiya

Аннотация

В данной статье проводится научный анализ политики международного сотрудничества в сфере образования в Республике Узбекистан, ее правовой базы, основных направлений и практических результатов. Осветлены механизмы сотрудничества с международными организациями, зарубежными странами и ведущими высшими учебными заведениями, совместные образовательные программы, академические обмены и проекты, направленные на повышение качества образования. Обоснована роль международного сотрудничества в модернизации системы образования и перспективы ее дальнейшего развития.

Ключевые слова

Международное сотрудничество, система образования, академический обмен, совместные программы, качество образования, глобализация, инновации, интеграция

Abstract: This article scientifically analyzes the policy of international cooperation in the field of education in the Republic of Uzbekistan, its legal framework, main directions and practical results. Mechanisms of cooperation with international

organizations, foreign countries and leading higher education institutions, joint educational programs, academic exchanges and projects aimed at improving the quality of education are highlighted. The role of international cooperation in the modernization of the education system and its future development prospects are also substantiated.

Keywords: International cooperation, education system, academic exchange, joint programs, quality of education, globalization, innovation, integration

Kirish

Globalashuv jarayonlari jadallashgan hozirgi davrda ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlik har bir davlat taraqqiyotining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ilm-fan va ta'limning xalqaro miqyosda integratsiyalashuvi zamonaviy bilimlar almashinuvi, ilg'or tajribalarni joriy etish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu bois bugungi kunda rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlar ta'lim tizimini xalqaro standartlarga moslashtirishga alohida e'tibor qaratmoqda.

O'zbekiston respublikasida ham mustaqillik yillaridan boshlab, ayniqsa so'nggi yillarda ta'lim sohasida xalqaro hamkorlikni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ta'lim sifatini oshirish, innovatsion yondashuvlarni joriy etish va xalqaro ta'lim makoniga integratsiyalashuv jarayonlarida xalqaro hamkorlik muhim vosita sifatida namoyon bo'lmoqda.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi o'zbekistonda ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlikning shakllanishi, rivojlanish bosqichlari va hozirgi holatini tahlil qilish, uning samaradorligini baholash hamda istiqboldagi ustuvor yo'nalishlarini aniqlashdan iborat.

Asosiy qism

Ta'lim sohasida xalqaro hamkorlik tushunchasi va nazariy asoslari

Ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlik — bu davlatlar, xalqaro tashkilotlar va ta'lim muassasalari o'rtasida bilim, tajriba, ilmiy axborot va pedagogik texnologiyalar almashinuviga qaratilgan hamkorlik munosabatlari majmuasidir. Ushbu hamkorlik ta'lim sifatini oshirish, innovatsion ta'lim muhitini yaratish va inson kapitalini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ilmiy adabiyotlarda xalqaro ta'lim hamkorligi globalashuv jarayonining muhim tarkibiy qismi sifatida baholanadi. Chunki zamonaviy bilimlar tez yangilanib borayotgan sharoitda milliy ta'lim tizimining yakkalanib qolishi uning raqobatbardoshligini pasaytiradi. Shu bois xalqaro hamkorlik ta'lim tizimini rivojlantirishning zaruriy sharti sifatida qaraladi.

O'zbekistonda ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlikning huquqiy asoslari

O‘zbekistonda ta’lim sohasidagi xalqaro hamkorlikni rivojlantirish mustahkam normativ-huquqiy asosga ega. “ta’lim to‘g‘risida”gi qonun, “kadrlar tayyorlash milliy dasturi” hamda so‘nggi yillarda qabul qilingan strategik hujjatlar xalqaro hamkorlikni ta’lim tizimini rivojlantirishning muhim yo‘nalishi sifatida belgilaydi.

Davlat siyosatida ta’lim sohasida xalqaro hamkorlikni kengaytirish orqali xorijiy tajribalarni joriy etish, qo‘shma ta’lim dasturlarini tashkil etish va xorijiy ta’lim muassasalari bilan aloqalarni mustahkamlash ustuvor vazifa etib belgilangan. Ushbu jarayonni muvofiqlashtirishda oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi yetakchi rol o‘ynaydi.

Xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikning asosiy yo‘nalishlari

O‘zbekiston ta’lim sohasida ko‘plab nufuzli xalqaro tashkilotlar bilan samarali hamkorlik olib bormoqda. Jumladan, unesco bilan hamkorlik ta’lim sifati, inklyuziv ta’lim va madaniy merosni asrash yo‘nalishlarida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Unesco doirasida amalga oshirilayotgan loyihalar pedagog kadrlar salohiyatini oshirish va ta’lim mazmunini modernizatsiya qilishga xizmat qilmoqda.

Shuningdek, jahon banki va boshqa xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikda ta’lim infratuzilmasini rivojlantirish, raqamli ta’limni joriy etish va ta’lim sifatini baholash tizimini takomillashtirish bo‘yicha loyihalar amalga oshirilmoqda.

Xorijiy davlatlar bilan ikki tomonlama ta’lim hamkorligi

O‘zbekistonda ta’lim sohasidagi xalqaro hamkorlik ikki tomonlama aloqalar orqali ham rivojlanmoqda. Yevropa, osiyo va mdh mamlakatlari bilan imzolangan bitimlar asosida qo‘shma ta’lim dasturlari, talabalar va professor-o‘qituvchilar almashinuvi yo‘lga qo‘yilgan.

Xorijiy oliy ta’lim muassasalari filiallarining o‘zbekistonda faoliyat yuritishi ta’lim sohasidagi xalqaro integratsiyaning muhim ko‘rinishidir. Ushbu filiallar orqali ilg‘or xorijiy ta’lim dasturlari va baholash tizimlari joriy etilmoqda, bu esa milliy ta’lim tizimining raqobatbardoshligini oshirmoqda.

Akademik almashinuv va qo‘shma ta’lim dasturlari

Akademik almashinuv dasturlari ta’lim sohasidagi xalqaro hamkorlikning eng samarali shakllaridan biri hisoblanadi. Talabalar va professor-o‘qituvchilarning xorijiy ta’lim muassasalarida tahsil olishi va tajriba almashishi ta’lim sifati va ilmiy salohiyatni oshirishga xizmat qiladi.

Qo‘shma ta’lim dasturlari doirasida bitiruvchilarga ikki yoki undan ortiq davlat diplomlari berilishi ularning xalqaro mehnat bozorida raqobatbardoshligini ta’minlaydi. Bu esa o‘zbekiston ta’lim tizimining jahon ta’lim makoniga integratsiyalashuvini jadallashtiradi.

Ta’lim tizimida xalqaro hamkorlikning ijobiy natijalari

Ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlik o'zbekiston ta'lim tizimida bir qator ijobiy natijalarni ta'minlamoqda. Jumladan, ta'lim mazmuni va o'quv dasturlarining yangilanishi, zamonaviy pedagogik texnologiyalarning joriy etilishi, ilmiy tadqiqotlar sifatining oshishi shular jumlasidandir.

Bundan tashqari, xalqaro hamkorlik ta'lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, raqamli ta'lim resurslarini rivojlantirish va ta'lim boshqaruvini takomillashtirishga xizmat qilmoqda.

Muammolar va rivojlanish istiqbollari

Shu bilan birga, ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlikni rivojlantirish jarayonida ayrim muammolar ham mavjud. Xususan, xorijiy tillarni bilish darajasining yetarli emasligi, byurokratik to'siqlar va ayrim hududlarda infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi hamkorlik samaradorligini pasaytirishi mumkin.

Kelgusida ushbu muammolarni bartaraf etish, xalqaro loyihalar sonini ko'paytirish, ta'lim sifati va ilmiy salohiyatni oshirish o'zbekistonda ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlikning asosiy istiqbollari sifatida namoyon bo'ladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, o'zbekistonda ta'lim sohasidagi xalqaro hamkorlik tizimli va izchil rivojlanib bormoqda. Ushbu hamkorlik ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ta'lim sifatini oshirish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Xalqaro hamkorlikni yanada kengaytirish va samaradorligini oshirish o'zbekiston ta'lim tizimining jahon ta'lim makonidagi o'rnini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston respublikasining "ta'lim to'g'risida"gi qonuni.
2. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi.
3. Oliy ta'limni rivojlantirish konsepsiyasi.
4. Unesco ta'lim bo'yicha hisobotlari.
5. Jahon bankining ta'lim sohasiga oid tahliliy materiallari.
6. Xalqaro ta'lim hamkorligi va globallasuv. – monografiya.
7. Ilmiy maqolalar va elektron manbalar.